

W związku z petycją Rodziców uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kawęczynie z dnia 25.04.2025 r. (data wpływu do urzędu: 29.04.2025r.) uprzejmie informuję, że **organizacja pracy szkoły, w tym określenie liczby zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, logopedycznych, kompensacyjno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, świetlicowych czy prowadzonych przez nauczyciela wspomagającego, należy do dyrektora szkoły.** Niemniej jednak, odpowiadając na Państwa pismo, uprzejmie informuję: co następuje:

Podstawowym aktem prawnym normującym pracę: szkoły jest Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku - Prawo oświatowe (tj. Dz. U z 2024 roku poz. 737 ze zm.) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

Na podstawie art. 110 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe - arkuusz organizacji szkoły określa szczegółową organizację nauczania wychowania i opieki w danym roku szkolnym. Arkuusz organizacji szkoły opracowuje dyrektor szkoły, a zatwierdza organ prowadzący - wójt, po zasięgnięciu opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny (art. 110 ust. 2 i 3 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 3 Prawa oświatowego). Na podstawie zatwierzonego arkusza organizacji szkoły dyrektor szkoły, z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala tygodniowy rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych (art. 110 ust. 4 Prawa oświatowego).

Stosownie do § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2019 r. poz. 502, z późn. zm.) arkuusz organizacji szkoły określa w szczególności:

- 1) liczbę oddziałów poszczególnych klas;
- 2) liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach;
- 3) dla poszczególnych oddziałów:
- 4) tygodniowy lub semestralny wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w tym godzin zajęć prowadzonych w grupach,
- 5) tygodniowy wymiar godzin zajęć: religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego i nauki własnej historii i kultury, nauki geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa, sportowych w oddziałach i szkołach sportowych oraz w oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego, jeżeli takie zajęcia są prowadzone w szkole,
- 6) tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych,
- 7) wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,

- 8) wymiar i przeznaczenie godzin, które organ prowadzący szkołę może dodatkowo przyznać w danym roku szkolnym na realizację zajęć edukacyjnych, w szczególności dodatkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z języka migowego lub na zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- 9) wymiar i przeznaczenie godzin stanowiących różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego,
- 10) tygodniowy lub semestralny wymiar i przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły;
- 11) ogólną liczbę godzin pracy finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący szkołę, w tym liczbę godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz innych zajęć wspomagających proces kształcenia, realizowanych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli;
- 12) liczbę uczniów korzystających z opieki świetlicowej, liczbę godzin zajęć świetlicowych oraz liczbę nauczycieli prowadzących zajęcia świetlicowe;
- 13) liczbę godzin zajęć świetlicowych oraz zajęć opiekuńczych i wychowawczych w internacie;
- 14) liczbę godzin pracy biblioteki szkolnej.

Arkusze organizacji szkoły stanowi podstawę działalności w danym roku szkolnym. Przygotowanie arkusza organizacji pracy szkoły należy do kompetencji dyrektora szkoły, zaś organ prowadzący zatwierdza wspomniany arkusz, przy czym ingerencja organu prowadzącego w arkusz nie może naruszać kompetencji dyrektora szkoły (np. spraw kadrowych).

Ponadto na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604) dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek. Natomiast zgodnie z § 4 tego rozporządzenia plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględnia: równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu, możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

W świetle powyższego do obowiązków dyrektora szkoły należy takie ukształtowanie arkusza organizacji szkoły oraz planu i rozkładu zajęć

w poszczególnych dniach tygodnia, aby uwzględniały zasady ochrony zdrowia i higieny pracy, w tym równomierne obciążenie zajęciami.

Jednocześnie zrozumiałe jest, że wniosek o zmianę liczby godzin przyznanych w arkuszu organizacyjnym może pojawić się w każdej chwili, choćby ze względu na zmiany okoliczności. Można oczywiście dokonywać zmian w arkuszu w trakcie roku szkolnego, którego arkusz dotyczy, jednak wymaga to dodatkowych, nieplanowanych wydatków. Zarówno arkusz organizacji jak i zmiany w arkuszu zatwierdza organ prowadzący daną szkołę. Przepisy nakładają na szkołę obowiązek zorganizowania różnych zajęć, a tym samym organ prowadzący nie może nie wyrazić zgody na takie zajęcia. Jednak przepisy nie określają jednoznacznie liczby godzin zajęć dodatkowych, czas ten jest określany w arkuszu organizacji, a tym samym należy go uzgodnić z organem prowadzącym. Organ prowadzący może nie zatwierdzić zmian w arkuszu organizacji dotyczących zajęć dodatkowych w trakcie roku szkolnego, choćby ze względów finansowych. Dyrektor szkoły nie jest zobowiązany do organizacji dodatkowych zajęć na jednostkowe wnioski rodziców. Czasami rozwiązania te wymagają nieznacznej modyfikacji organizacji pracy szkoły i położenia nacisku na realizowanie przez nauczycieli obowiązków na nich nałożonych. Za organizację pracy szkoły, w tym za organizację zajęć wspomagających rozwój edukacyjny i emocjonalny dzieci odpowiada jednak każdorazowo dyrektor szkoły. Organ prowadzący nie ma wpływu na tworzenie kół zainteresowań dla uczniów lub innych tego typu zajęć, jest to kompetencją dyrektora szkoły.

Wychodząc naprzeciw Państwa oczekiwaniom porównując pierwotny arkusz organizacyjny Szkoły Podstawowej w Kawęczynie na rok szkolny 2024/2025 z maja 2024 r. do arkusza organizacyjnego szkoły na rok szkolny 2025/2026 z maja 2025 r. widać bezwzględny wzrost ilości godzin zajęć, przedstawia to poniższa tabela:

Nazwa zajęć	Arkusz organizacyjny 2024/2025 - liczba godzin w tygodniu	Arkusz organizacyjny 2025/2026 - liczba godzin w tygodniu
Zajęcia kształtując kreatywność do dyspozycji dyrektora (koła zainteresowań)	7	8
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	3	9
rewalidacja	4	10
Logopedia	8	9
światlica	15	17
Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne	1	4
Nauczyciel wspomagający	8	35
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	0	8
Terapia pedagogiczna	6	4
Razem godzin	51	103

Jak widać z tabeli ilość godzin wspomagających uczniów została podwojona. Jest to ilość zajęć, które odbywają się w jednym tygodniu. Organ prowadzący zatwierdził arkusz organizacyjny szkoły ze wskazaną w tabeli ilością godzin zajęć wspomagających rozwój edukacyjny i emocjonalny uczniów. Jak wiadomo zwiększenie ilości godzin w arkuszu związane jest ze wzrostem wydatków na wynagrodzenia dla nauczycieli, którzy będą realizować te zajęcia. Jest to dodatkowe obciążenie dla budżetu gminy, który już teraz dokłada dużą ilość pieniędzy do funkcjonowania szkół, a szkoła w Kawęczynie ma największy budżet ze wszystkich placówek oświatowych w gminie, który w 2025 r. wynosi 4 624 547,00 zł. Natomiast wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w placówce wynoszą 3 914 117,26 zł, co stanowi prawie 85% całego budżetu szkoły.

Chcąc wspierać rozwój emocjonalny uczniów, jako organ prowadzący zaproponowaliśmy szkole udział w projekcie "Parasol Pedagogiczno - Psychologiczny", który stanowi innowacyjną pomoc w zakresie profilaktyki i wsparcia dla szkół. Program profilaktyczny "Parasol PP" oferuje multimedialne lekcje z interaktywnymi filmikami edukacyjnymi, które skutecznie angażują uczniów klas 4-8, rozwijając ich kompetencje emocjonalno-społeczne. Dzięki zajęciom uczniowie uczą się radzić sobie z emocjami, budować zdrowe relacje rówieśnicze oraz przeciwdziałać zjawiskom takim jak cyberprzemoc czy uzależnienia. Jednakże Pani Dyrektor odmówiła udziału szkoły w projekcie.

Pragnę jednak zwrócić Państwa uwagę na inne kwestie. Objęcie dzieci dodatkowymi zajęciami następuje w przypadku, gdy dzieci zostają w szkole „dłużej”, tzn. po zakończeniu zajęć lekcyjnych wynikających z ramowych planów nauczania. Jak wynika art. 42 ust 2 pkt 2 Karty Nauczyciela w ramach 40 godzin pracy na tydzień oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz oraz inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów. Powyższe nie dotyczy prowadzenia zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W szkole mogą być więc, w ramach standardowej pracy każdego nauczyciela, organizowane zajęcia służące rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów, w szczególności koła przedmiotowe, koła artystyczne, zajęcia sportowe i rekreacyjne, inne zajęcia pozalekcyjne, uwzględniające potrzeby rozwojowe zainteresowania uczniów. **Jak Państwo widzicie, istnieje więc wiele możliwości takiej organizacji pracy, by uczniowie mogli uczestniczyć w zajęciach rozwijających zainteresowania.**

Obecnie w Polsce uczniowie uczestniczą w zajęciach szkolnych codziennie przez wiele godzin, w zależności od klasy, do której uczęszczają. Dodatkowo godziny te są wydłużone czasem potrzebnym na dotarcie do szkoły i powrót do domu. **Dzieci i młodzież są więc zaangażowane w wysiłek taki sam, jak ludzie dorośli,**

pomimo że ich praca nie kończy się na zajęciach w szkole: dodatkowo są zobowiązani do odrabiania lekcji i nauki w domu. W rezultacie bardziej wrażliwe na wymagania systemu nastolatki przesiadują nad nauką do godzin późnowieczornych, a nawet nocnych, a ich życie sprowadza się do dwóch dominujących w ciągu doby czynności: nauki i snu. Konsekwencje takiego stanu rzeczy są drastyczne pod wieloma względami. Przede wszystkim **współczesne polskie dzieci i młodzież są chronicznie przemęczone i podupadają na zdrowiu.** Uczniowie codziennie zmuszani są do siedzącego trybu życia, a zwiększenie liczby dodatkowych zajęć wcale nie rozwiązuje tego problemu. Siłą rzeczy zanikają obowiązki i zajęcia wymagające wysiłku fizycznego na otwartym powietrzu, z którymi człowiek od wieków miał do czynienia, takie jak praca w ogrodzie, łowienie ryb czy opieka nad zwierzętami. Polskie dzieci i młodzież coraz bardziej zapadają na rozmaite choroby chroniczne, zaburzenia neurologiczne, emocjonalne i psychiczne. **W ich pokoleniu zwiększa się skala poczucia bezradności, zaburzeń lękowych, agresji, apatii, depresji i samobójstw.**

Obecnie obowiązujący system edukacji w Polsce, w którym uczniowie są przeciążeni liczbą godzin spędzanych w szkole, negatywnie rzutuje również na szeroko rozumiany rozwój młodego człowieka: **ma on małą szansę na swobodny rozwój w obszarach życia innych niż nauka szkolna.** Brakuje mu czasu na zwykłe obowiązki domowe, typu posprzątanie własnego pokoju, wywieszenie prania czy pomoc w opiece nad młodszym rodzeństwem. Brakuje mu czasu na rozwijanie rozmaitych umiejętności nieprzewidzianych lub bardzo ograniczonych w obecnie obowiązującym systemie edukacji, takich jak fotografowanie, szycie, tworzenie mebli, hodowla roślin, gotowanie itp. Brakuje mu też czasu na to, aby w pełni rozpoznawać własne naturalne predyspozycje, talenty, zainteresowania, pasje i aby dokonać wyboru zawodu, w którym będzie się najlepiej sprawdzał i czuł. A przecież to właśnie właściwy wybór zawodu jest decydujący dla dobrostanu i dobrobytu człowieka, a także dla całego społeczeństwa, w którym żyje. Dobrze zdany egzamin ósmoklasisty czy matura mają tutaj drugorzędne znaczenie. Według Konwencji o Prawach Dziecka nauka dziecka powinna być ukierunkowana na „rozwijanie w jak najpełniejszym zakresie osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych dziecka” (art. 29, pkt. 1/1 Konwencji). Czyżby ten postulat Konwencji został zapomniany w polskim systemie edukacji?

Dlatego też może należy się jeszcze raz dogłębnie zastanowić jak wielką liczbę godzin zajęć dodatkowych chce Państwo zapewnić swoim dzieciom, aby miały wystarczająco dużo czasu na bycie dziećmi. Zbyt duża ilość zajęć szkolnych jest marnotrawieniem czasu, wysiłku i pieniędzy, w tym środków publicznych. Warto więc byłoby zaangażować neurobiologów w tworzenie lepszego, bardziej wydajnego i satysfakcjonującego systemu nauczania polskich dzieci i młodzieży, niż dokładać kolejne godziny do arkusza organizacyjnego szkoły.

WÓJT GMINY

Jan Gruca